

Regiobeeld GGZ Twente

Mei 2023

1. **Inleiding**
2. **Opbouw regiobeeld**
3. **Regionale opgaven GGZ Twente**
4. **Regio Twente in beeld**
 - a. Inwoners
 - b. Kosten per inwoner/cliënt
 - c. Leeftijdsopbouw cliënten met geldige Wlz-indicatie
 - d. Instroom nieuwe cliënten per zorgprofiel
 - e. Verloop cliënten met geldige Wlz-indicatie
 - f. Indicatieverloop per indicatie naar subsector en zorgprofiel
 - g. Verloop wachtenden per zorgprofiel
 - h. Verloop verzilvering per zorgsoort

Over dit regiobeeld

De gezondheidszorg is aan grote veranderingen onderhevig, zoals een stijgende zorgvraag en krappe arbeidsmarkt.

De beschikbaarheid van goede, tijdige en betaalbare zorg staat onder druk. Ook in de langdurige zorg. Het is belangrijk dat er voor al onze inwoners in onze regio's passende, duurzaam toegankelijke langdurige zorg is en blijft.

Een landelijke aanpak kan deze problematiek niet oplossen, daarvoor is een regionale aanpak vereist. Immers, elke regio is anders. De inwoners, hun wensen en behoeften, hun gezondheid en (daarmee de) zorgvraag verschilt per regio.

Menzis Zorgkantoor wil samenwerken met regionale zorgaanbieders, gemeenten, inwoners en andere partijen. Om de beweging in gang te zetten die nodig is om de beschikbaarheid van goede, tijdige en betaalbare zorg te blijven garanderen. Nu en in de toekomst. Daarvoor is inzicht nodig in de regionale ontwikkelingen in de zorgkantoorregio's van Menzis.

In dit document vindt u het regiobeeld voor de sector GGZ in de zorgkantoorregio Twente.

Regionale opgaven

Het regiobeeld begint met een korte terugblik op regionale opgaven in 2021/2022, gevolgd door een aantal regionale aandachtspunten. Vervolgens een schets van de regionale opgave voor de komende jaren en welke acties hierin reeds worden ondernomen.

Regio in beeld

Hierin geven we inzicht in de belangrijkste kerngegevens over de (ontwikkelingen in) zorgvraag en zorgkosten in de regio. Voor de GGZ-sector is geen prognose toegevoegd, omdat er nog onvoldoende data beschikbaar is over de GGZ in de Wlz om een goede prognose op te geven.

Gesprek

Uw zorginkoper gaat graag met u in gesprek over de regiobeelden. Heeft u vragen, opmerkingen of feedback over de regiobeelden? Heel graag! Neem hiervoor contact op met uw zorginkoper.

Regionale opgaven GGZ Twente

In 2021/2022 werkten we in Twente aan de volgende regionale opgaven:

- In 2022 hebben we samen met de GGZ-aanbieders een start gemaakt met het inventariseren van de uitdagingen in de regio. Hierin onderzoeken we wat de demografische ontwikkelingen zijn voor de regio. Denk hierbij aan de vergrijzing, zorgverzwaring, arbeidsmarktproblematiek, indicatieontwikkelingen en de samenwerking met andere domeinen en sectoren;
- Door het Zorgkantoor zijn verschillende locaties bezocht van GGZ-aanbieders. We hebben deze bezoeken gebracht om een goed beeld te krijgen van de plek waar de cliënt de zorg ontvangt;
- Optimaliseren van het proces rondom de wet zorg en dwang crisis opnames. Met name de samenwerking tussen de GZ en GGZ-sector verliep stroef. Dit mede ingegeven door onduidelijkheid in wet- en regelgeving, maar ook door het nog ontbreken van heldere werkafspraken. Deze werkafspraken zijn tot stand gekomen en de plaatsingskaders inclusief routekaart om tot plaatsing te komen zijn helder. We zien een stijgende lijn in de samenwerking tussen de verschillende domeinen. Echter, dit moet wel verder uitgebouwd worden, zodat het meer een gegeven is dat ze samenwerken en niet op ad hoc basis;
- Met een aantal zorgaanbieders (nog niet allen) zijn de mogelijkheden tot het leveren van vpt/mpt besproken. Dit zal tijdens toekomstige gesprekken op de agenda staan.

Dit valt ons op in regio Twente:

- De zorgvraag wordt steeds zwaarder/complexer. Daarnaast speelt multiproblematiek een rol bij deze doelgroep. De doorstroom naar V&V of andersom en samenwerking met V&V (multiproblematiek V&V, GGZ ook met LVB en/of verslavingsproblematiek);
- Cliënten met complexe casuïstiek zijn moeilijk plaatsbaar, deze trend hangt samen met tarieven die onder druk staan, personele krapte en onvoldoende huisvesting gericht op deze doelgroep;
- Er is een tekort aan behandelaren in de GGZ;
- Crisisbedden zijn ingekocht en gedurende het jaar moet gekeken worden of dit voldoende is;
- Het tekort aan beschermd woonplekken voor cliënten met een 4GGZ W en 5GGZ W-indicaties. Daarnaast is er ook een tekort aan 'droge' beschermd woonplekken, waar geen drugs en alcohol wordt gebruikt;
- Het verkrijgen van inzicht in wat waar gebeurt en met welke financiering. Het is belangrijk dat de zorg gericht is op integrale zorgtransformatie. Inzicht in onder andere het zorglandschap, het zorgaanbod, veranderingen, samenwerkingen, toekomstig capaciteit en demografische ontwikkelingen zijn hierbij van belang.

Dit staat ons te doen in regio Twente:

- Het creëren van ('droge') beschermd woonplekken voor cliënten met een 4GGZ W en 5GGZ W-indicatie;
- Samenwerking stimuleren om cliënten met multiproblematiek de juiste zorg te bieden. Zorgprofessionals opleiden om deze zorg te kunnen leveren;
- Meer diversiteit in leveringsvormen door ontwikkeling van zorgaanbod in vpt en mpt;
- Afstemming met andere sectoren (V&V en GZ) is voor verbetering vatbaar. Er kan meer gebruik worden gemaakt van elkaars kennis en kunde;
- Meer aandacht voor arbeidsvervangende middelen door middel van technologie en innovatie. De arbeidsmarkt vraagt hierom.

Deze acties worden al ondernomen:

- Leren en gebruik maken van de resultaten vanuit de transitie middelen V&V. Denk hierbij bijvoorbeeld aan arbeidsmarktproblematiek en scholing;
- We zetten een overlegstructuur op voor de GGZ-aanbieders. Met als doel het uitwerken van de uitdagingen zoals hierboven genoemd;
- We denken na over het opzetten van een complexe casuïstiektafel voor GGZ/GZ cliënten.

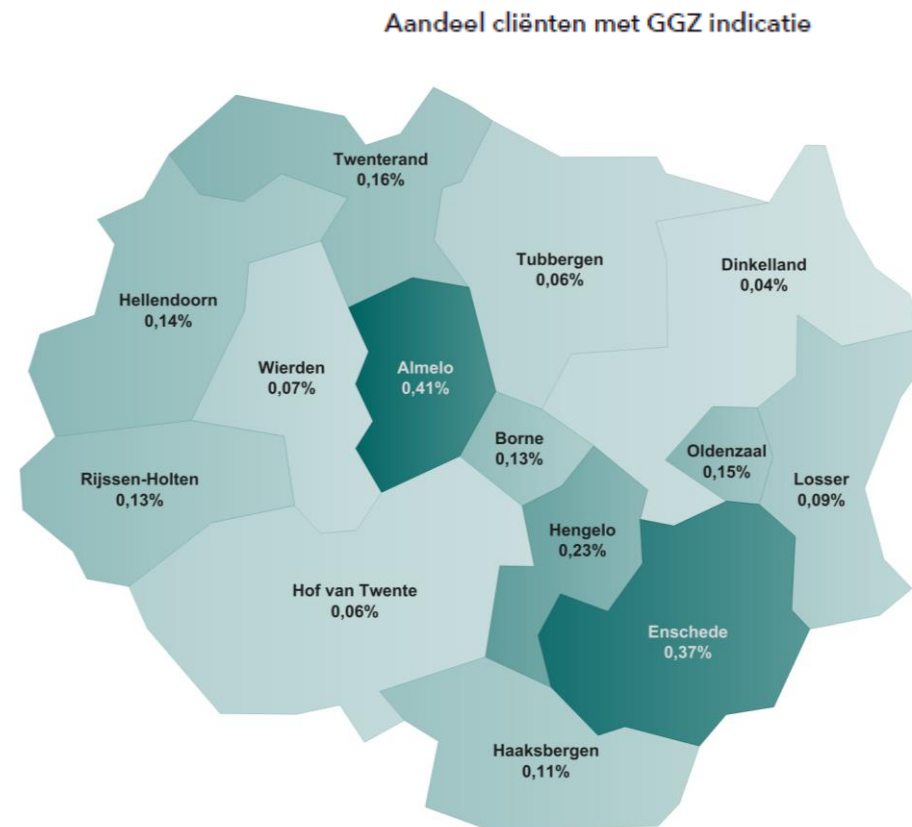
Regio Twente in beeld

Regio Twente telt 635.174 inwoners, waarvan 1.433 met een GGZ indicatie

Onderstaande weergaven tonen het aantal inwoners in de Twentse gemeenten en het aantal cliënten woonachtig in de betreffende gemeente met een Wlz-indicatie voor GGZ.

Gemeente ▲	Aantal inwoners	Cliënten met geldig IB GGZ	%GGZ
Almelo	73.264	300	0,41%
Borne	24.202	32	0,13%
Dinkelland	26.696	11	0,04%
Enschede	161.057	599	0,37%
Haaksbergen	24.314	27	0,11%
Hellendoorn	35.903	51	0,14%
Hengelo	81.520	187	0,23%
Hof van Twente	35.031	22	0,06%
Losser	23.116	21	0,09%
Oldenzaal	31.830	49	0,15%
Rijssen-Holten	38.346	51	0,13%
Tubbergen	21.386	13	0,06%
Twenterand	33.759	53	0,16%
Wierden	24.750	17	0,07%
Totaal	635.174	1.433	0,15%

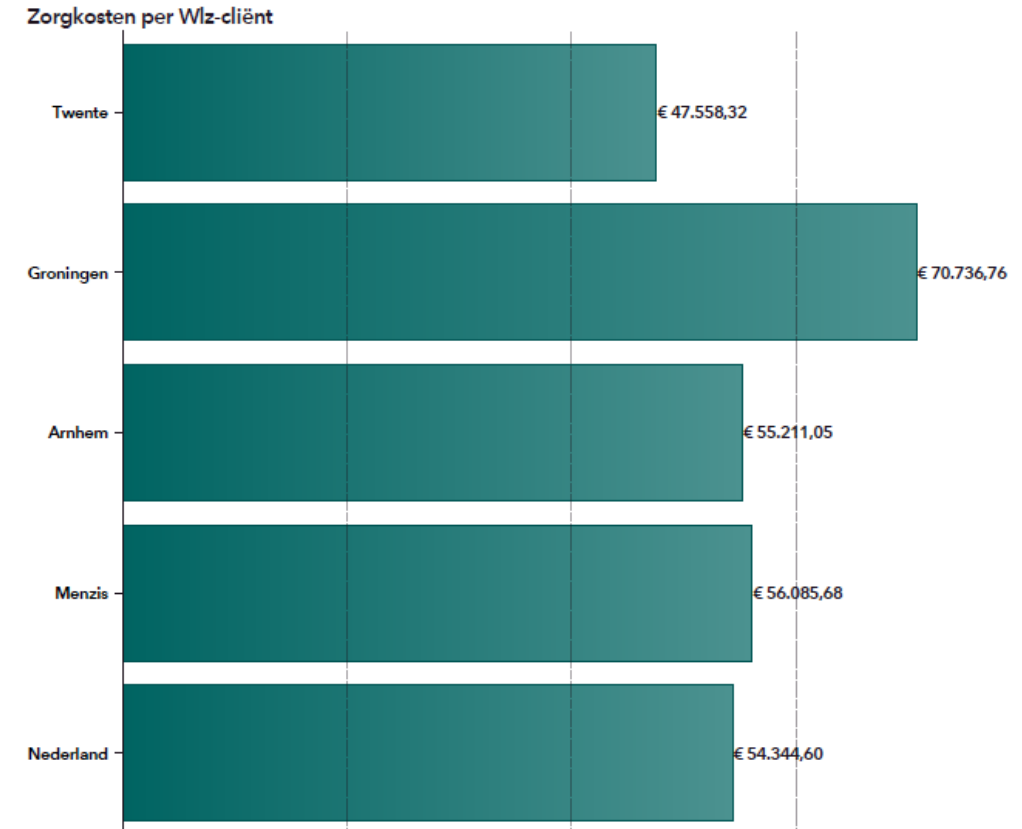
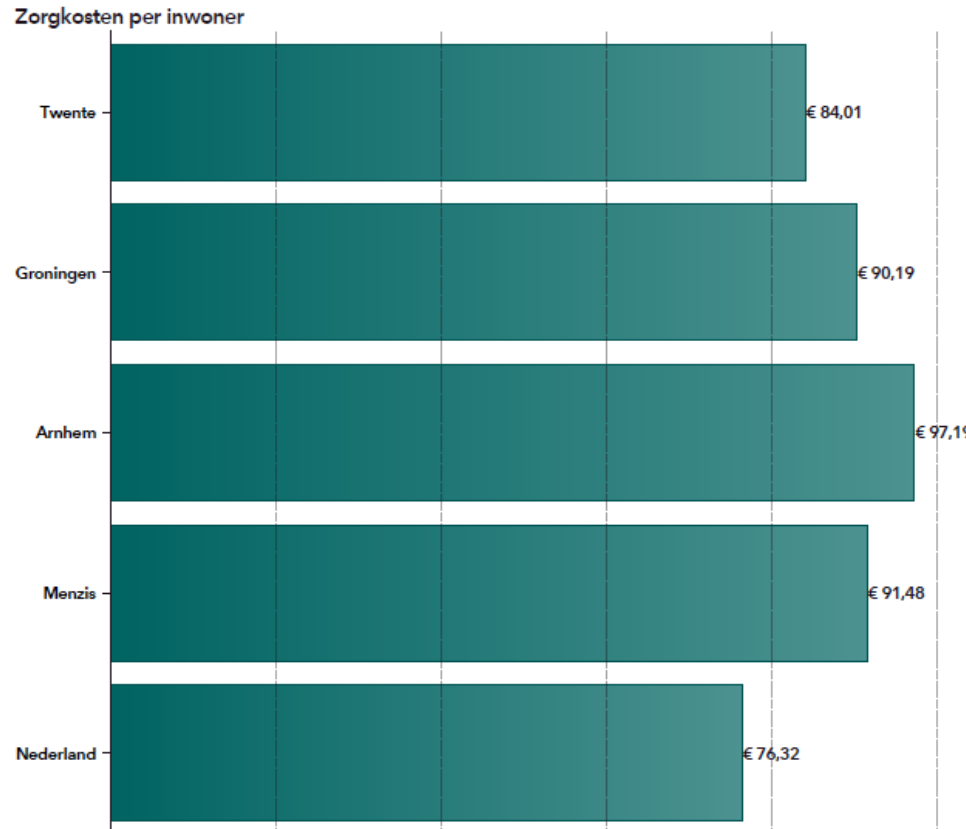
In de stedelijke gebieden, zoals Almelo en Enschede wonen relatief meer mensen met een Wlz-indicatie voor geestelijke gezondheidszorg (GGZ) in verhouding met niet stedelijke gebieden. Dit is te verklaren omdat hier meerdere GGZ-instellingen zijn gevestigd.

Gemiddelde zorgkosten GGZ per inwoner en per cliënt in de regio Twente

Onderstaande diagrammen tonen de gemiddelde GGZ-kosten per inwoner en de gemiddelde GGZ-kosten per Wlz-cliënt. Met Wlz-cliënten wordt bedoeld: een inwoner van betreffende regio die in het peiljaar een geldige GGZ-indicatie voor Wlz-zorg had.

Hoger dan landelijk
De gemiddelde GGZ-zorgkosten per inwoner en GGZ-zorgkosten per Wlz-cliënten zijn in de regio Twente fors hoger dan het landelijk gemiddelde. Daarentegen liggen de gemiddelde zorgkosten per Wlz-cliënt in regio Twente lager dan het landelijk gemiddelde.

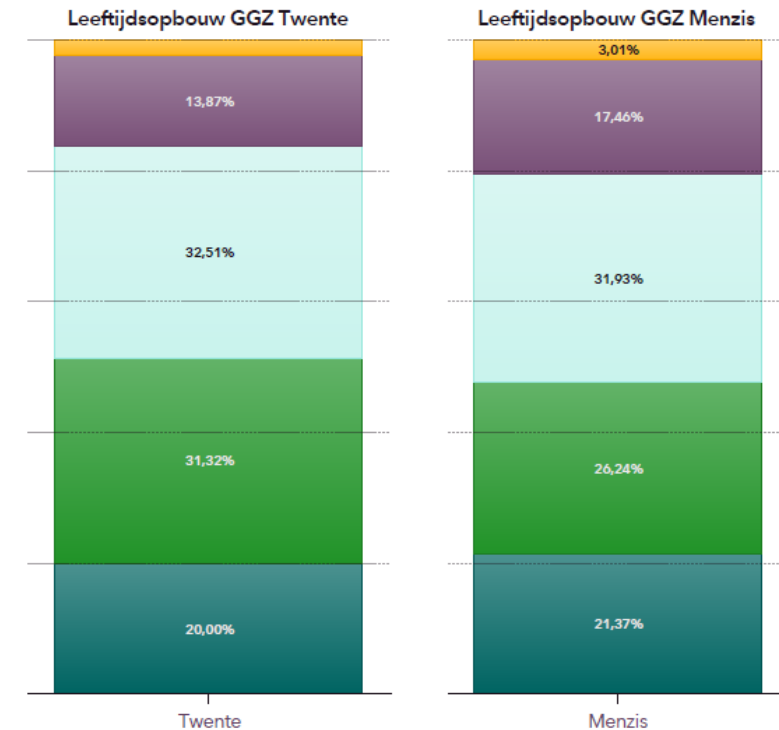
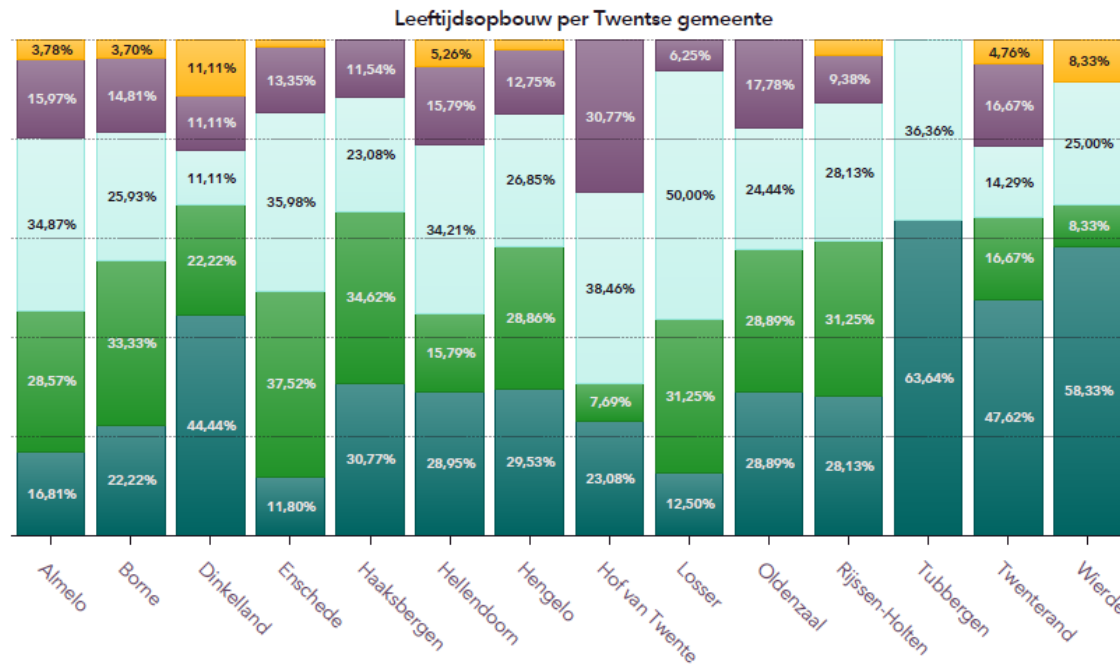

De leeftijdsopbouw van cliënten met een GGZ-indicatie in de regio Twente is vergelijkbaar met het landelijke beeld

Onderstaande diagrammen tonen het aandeel van cliënten met geldige Wlz-indicatie voor GGZ in de verschillende leeftijdscategorieën. De leeftijdsopbouw in de 14 Twentse gemeenten wordt vergeleken met de opbouw van Twente totaal, Menzis totaal (Twente, Arnhem en Groningen) en landelijk.

Aantal cliënten 18-34 jaar hoger dan landelijk

De leeftijdsopbouw van mensen met een GGZ-indicatie in de regio Twente is vergelijkbaar met het landelijke beeld. Wel verschillen per gemeente. Het aantal cliënten tussen de 35 en 49 jaar ligt in regio Twente hoger in vergelijking met het Menzis en landelijke beeld. Verwacht mag worden dat de zorgvraag van de oudere GGZ-cliënten vraagt om een toename in inzet van somatische zorg en het daar bijbehorende aanbod van aanbieders en de benodigde expertise van hun zorgprofessionals.

Daarnaast zijn er in enkele gemeenten juist veel jongeren met een GGZ-indicatie. Dit vraagt om een flexibel zorgaanbod waarbij gekeken wordt naar de zorgbehoefte van deze doelgroep en het bijbehorende zorgaanbod, zoals het aanbieden van scheiden wonen zorg. Het stimuleren van de samenwerking tussen zorgaanbieders in de regio, ook sectoroverstijgend, is noodzakelijk om voldoende aanbod te bieden voor cliënten met multiproblematiek.

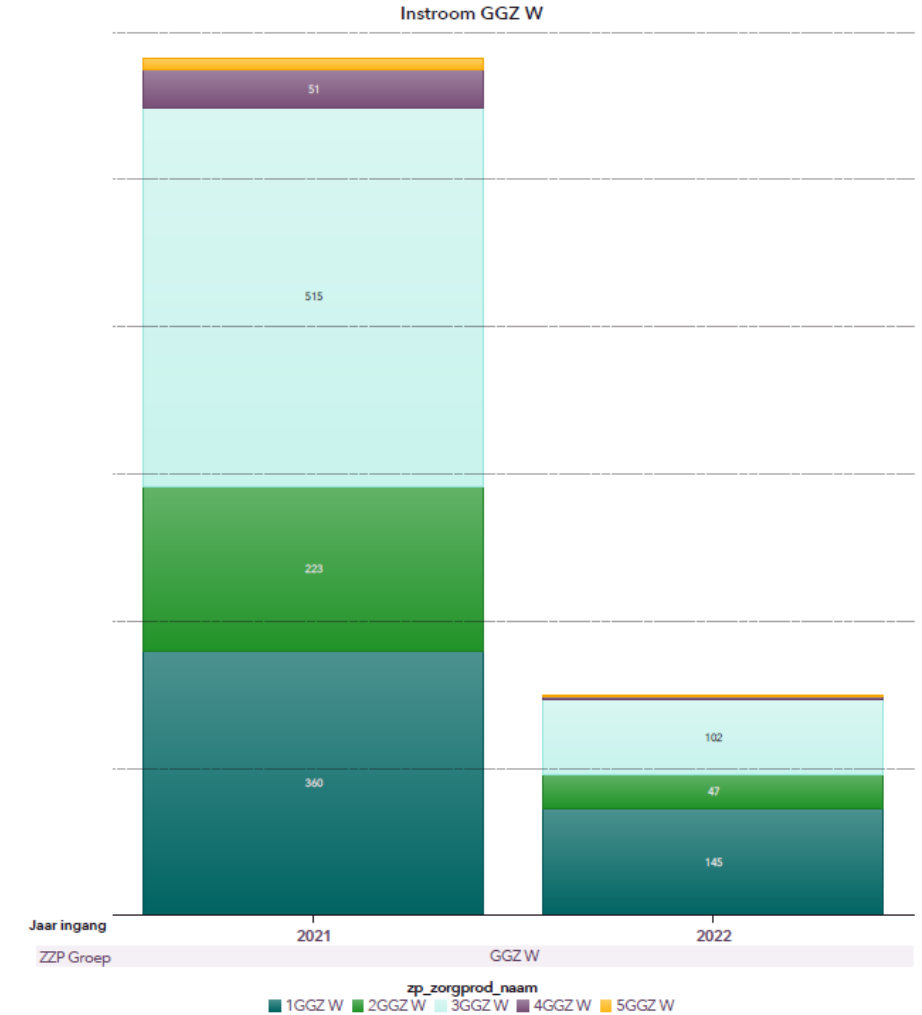
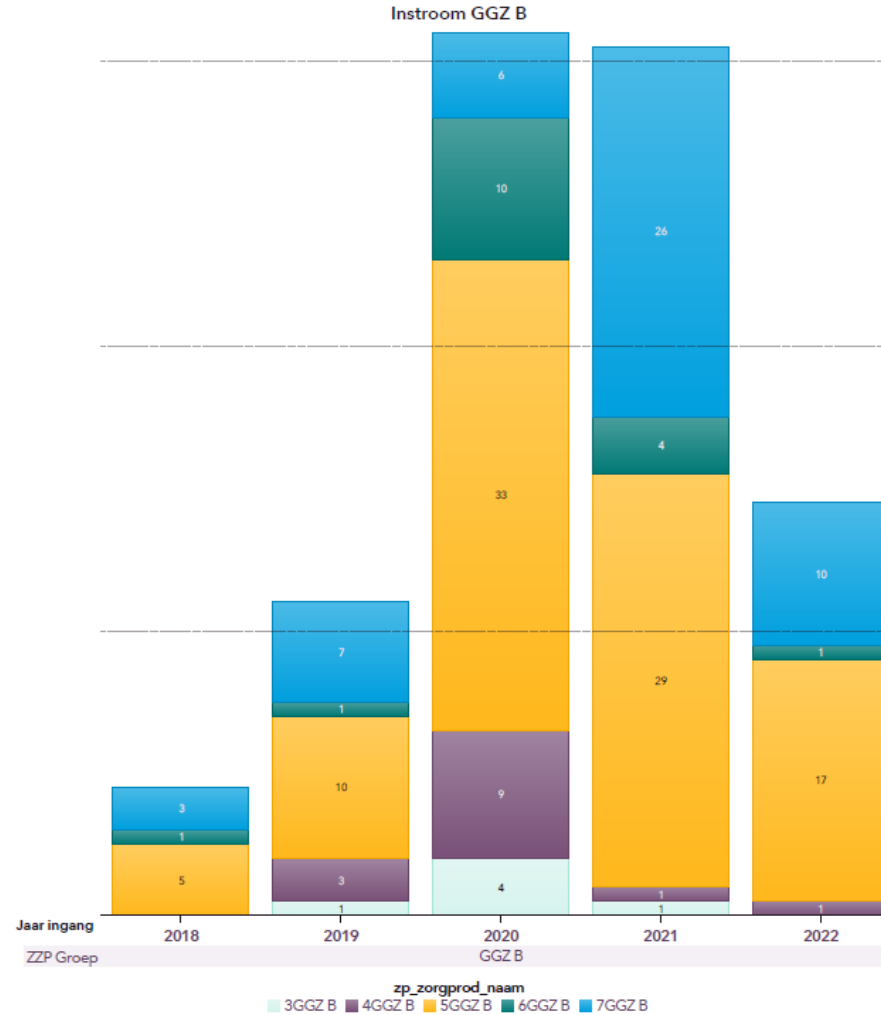
Leeftijdscategorieën GZ
 ■ 18-34 jaar ■ 35-49 jaar ■ 50-64 jaar ■ 65-79 jaar ■ 80+ jaar

Instroom van cliënten met een GGZ indicatie in de regio Twente

Onderstaand diagram toont per ZGP-groep de instroom van GGZ-cliënten in de regio Twente. Deze cliënten kregen in het betreffende jaar voor het eerst een indicatie voor de Wlz.

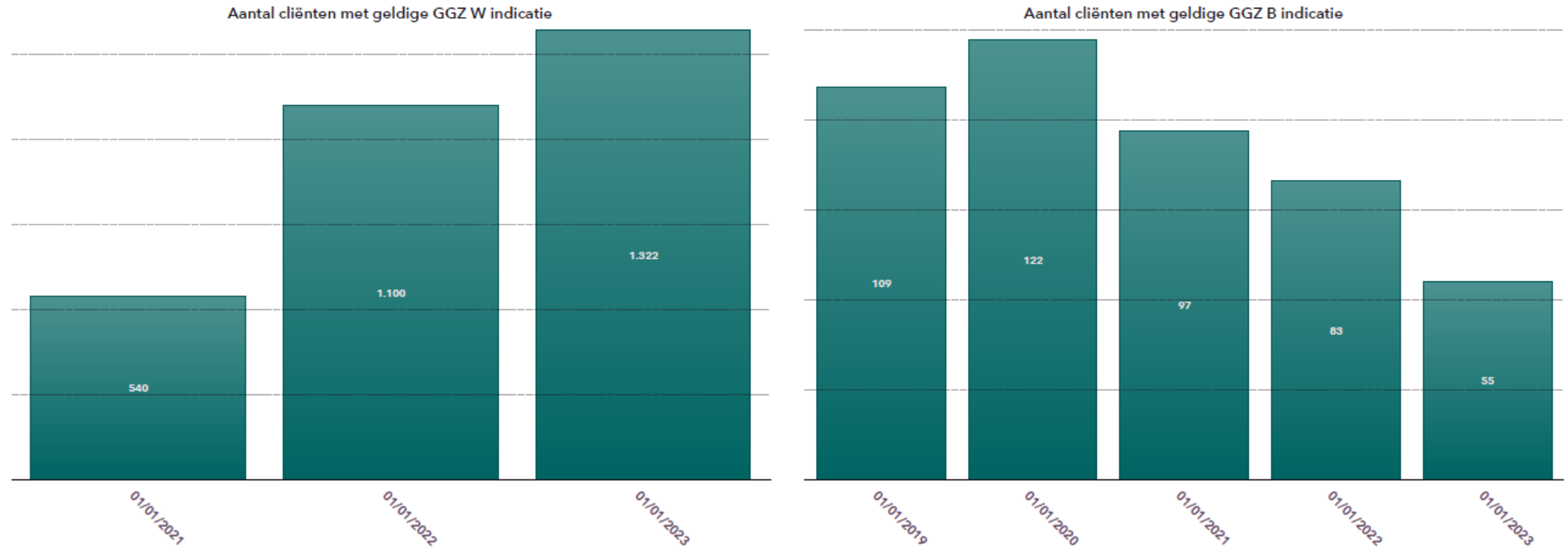
Instroom nader bekeken

Vanaf 1 januari 2021 hebben cliënten die hun leven lang GGZ nodig hebben toegang tot de Wlz en ontvangen zijn een van de vijf zorgprofielen voor GGZ Wonen (GGZ W). Tot die tijd ontvingen zij (woon)zorg vanuit de Wmo en Zvw. In 2020 steeg de instroom van het aantal indicaties voor ggz met behandeling (GGZ B) aanzienlijk. Opvallend is dat de laatste jaren een toename is in de instroom van 7GGZ B-indicaties.

Aantal cliënten met een GGZ indicatie in de regio Twente

Onderstaand diagram toont het verloop van het aantal cliënten met een geldige Wlz-indicatie voor GGZ in de regio Twente.

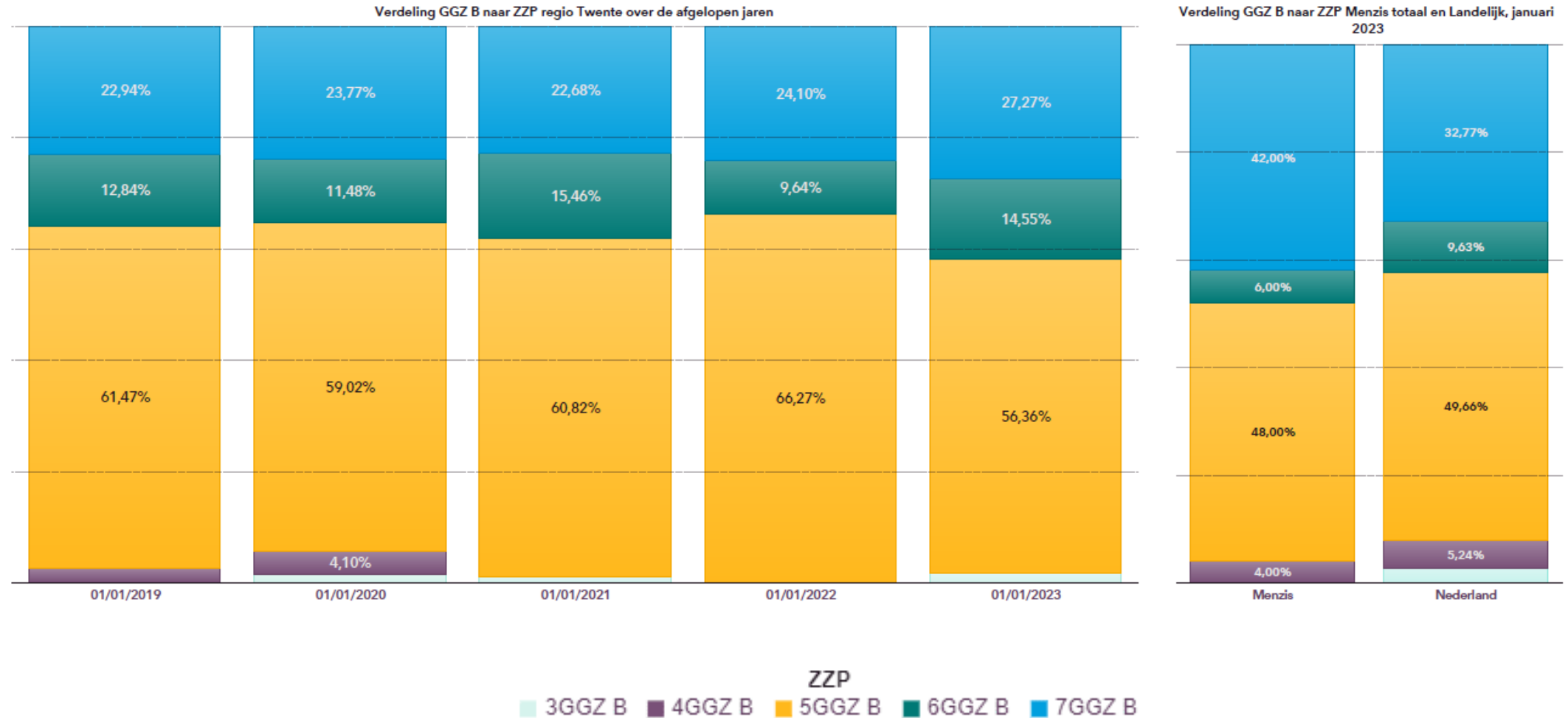
In de regio Twente is het aantal GGZ W-indicaties op 1 januari 2023 20% hoger dan op 1 januari van 2022.

Er is sprake van een daling in het aantal GGZ B-indicaties sinds twee jaar.

Verdeling GGZ B indicaties in de regio Twente

Onderstaande diagrammen tonen het aandeel van genoemde ZP's van alle in de regio woonachtige cliënten met een GGZ B-indicatie. Dit wordt vergeleken met de verdeling van Menzis totaal en Nederland.

In regio Twente zijn relatief minder 4GGZ B en 7GGZ B en meer 5GGZ B en 6GGZ B-indicaties in vergelijking met Menzis en het landelijk beeld.

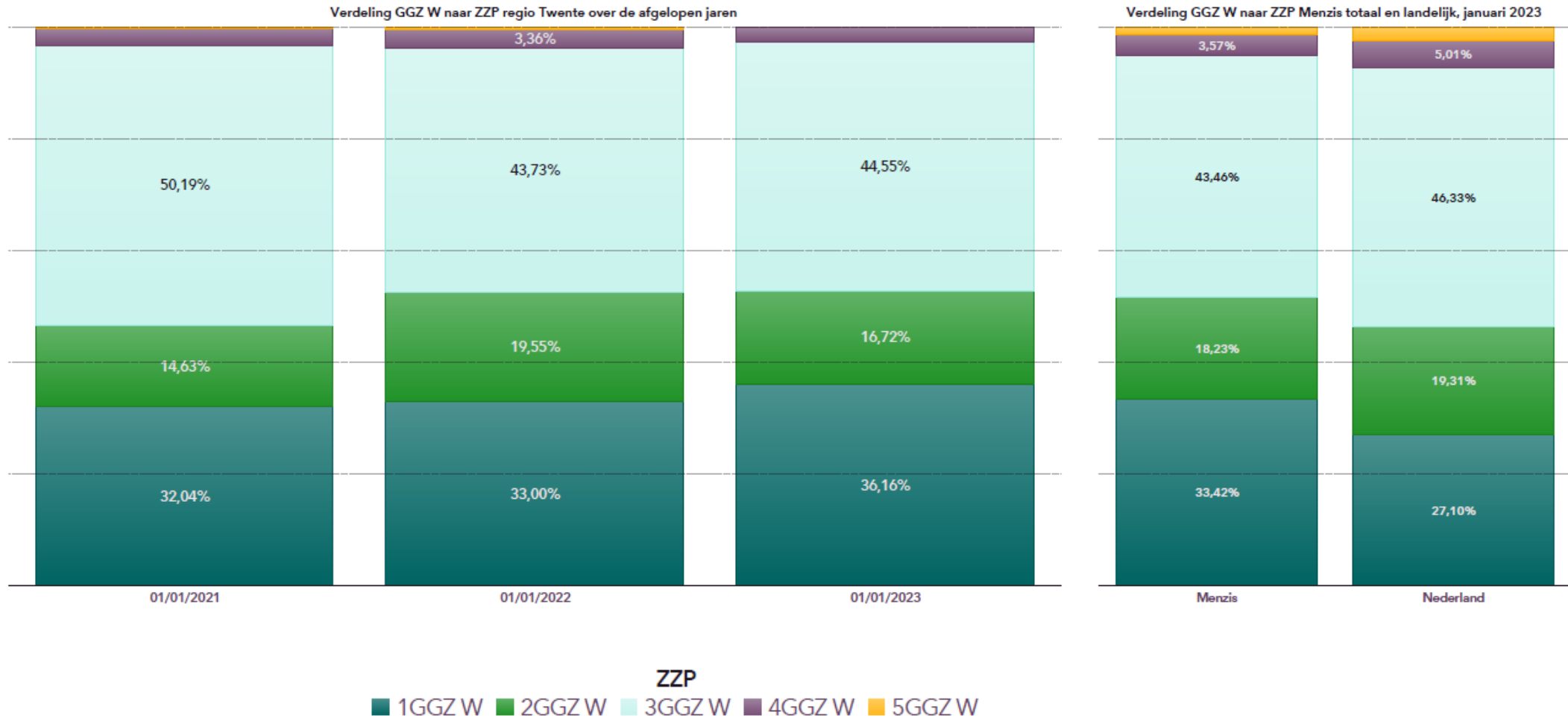

Verdeling GGZ W indicaties in de regio Twente

Onderstaande diagrammen tonen het aandeel van genoemde ZZP's van alle in de regio woonachtige cliënten met een GGZ W-indicatie. Dit wordt vergeleken met de verdeling van Menzis totaal en Nederland.

Het aandeel GGZ W-indicaties zijn in vergelijking met Menzis en het landelijk beeld ongeveer gelijk aan elkaar.

Het aantal 1GGZ W-indicaties is in 2023 iets toegenomen in vergelijking met 2022 en 2021.

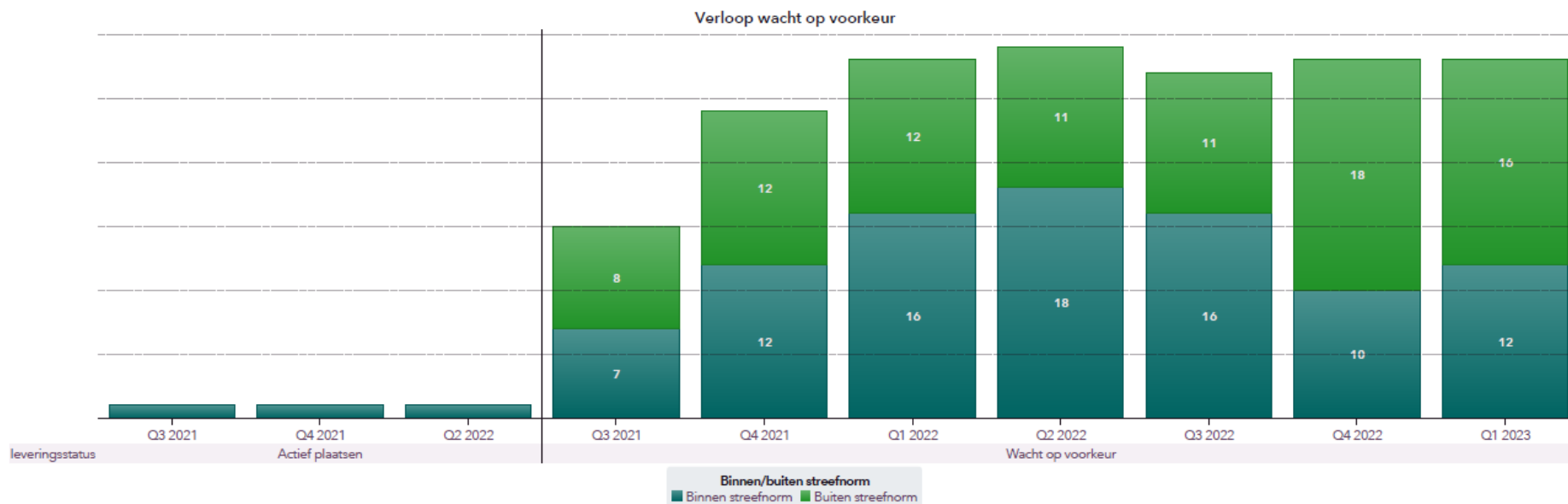
Het aantal wachtenden op voorkeur met GGZ indicaties in de regio Twente

Aantal wachtenden op voorkeur

Het aantal wachtenden op voorkeur in de regio Twente nam afgelopen jaar iets toe, maar laat het afgelopen kwartaal een daling zien. Er zijn weinig tot geen urgent en actief wachtenden. Het aantal cliënten dat langer dan een jaar wacht op voorkeur is onder andere te verklaren door de complexe casuïstiek die bij deze cliënten speelt. Er zijn te weinig plekken die vrij zijn van drugs en alcohol. Voor een deel van de cliënten is het essentieel dat hun thuis vrij is van middelen.

Op dit moment zijn er vooral 3GGZ W plaatsen. Er is een tekort aan aanbieders die 4GGZ W of 5GGZ W plaatsen bieden. De vraag is niet zo groot als voor 3GGZ W, maar meer plaatsen zorgt voor meer juiste zorg op de juiste plek. Waardoor cliënten de juiste zorg ontvangen en aanbieders niet worden overvraagd.

Onderstaand diagram toont het verloop van het aantal wachtenden met een Wlz-indicatie voor GGZ in de regio Twente. De wachtstatus van de cliënten is 'wacht op voorkeur'. Er is een opnamewens, maar deze is niet dringend. Cliënt kan thuis (eventueel met extra zorg) wachten tot de zorginstelling van voorkeur plek heeft. De streefnorm is dat deze cliënten binnen een jaar worden opgenomen bij de aanbieder van voorkeur.

Aantal cliënten GGZ per verzilveringsvorm in regio Twente

Onderstaande diagram toont het verloop van de verschillende verzilveringsvormen binnen de Wlz. Het betreft het aantal cliënten met een Wlz-indicatie voor GGZ, dat in genoemd kwartaal gebruikt maakte van zorg. Wanneer een cliënt van zowel pgb als mpt gebruik maakte, komt deze bij beide voor.

Groei verschilt per verzilveringsvorm
In de regio Twente vindt bij alle verzilveringsvormen een stijging plaats. Mpt stijgt het hardst. Meer dan de helft van de GGZ wordt in de regio Twente intramuraal verzilverd.

